

نواقص شناسنامه خود را جدی بگیرید

شاید جدی به نظر نرسد و تا به امروز خیلی‌ها از کنار آنها براحتی گذشته باشند، اما ثبت نشدن اطلاعات یا اشتباه درج شدن مشخصات در اسناد هویتی مانند شناسنامه دیر یا زود برای صاحبان بی‌توجه آنها گران تمام خواهد شد و آنها را گرفتار می‌کند، برای نمونه ثبت نشدن اطلاعات فرزندان در شناسنامه والدین یا درج نشدن ازدواج در شناسنامه یکی از زوجین می‌تواند مشکل‌ساز شود.

با مراجعه بموقع به ادارات ثبت‌احوال و اصلاح شناسنامه می‌توان مانع بروز مشکلات جدی‌تر شد

نواقص شناسنامه خود را جدی بگیرید

شاید جدی به نظر نرسد و تا به امروز خیلی‌ها از کنار آنها براحتی گذشته باشند، اما ثبت نشدن اطلاعات یا اشتباه درج شدن مشخصات در اسناد هویتی مانند شناسنامه دیر یا زود برای صاحبان بی‌توجه آنها گران تمام خواهد شد و آنها را گرفتار می‌کند، برای نمونه ثبت نشدن اطلاعات فرزندان در شناسنامه والدین یا درج نشدن ازدواج در شناسنامه یکی از زوجین می‌تواند مشکل‌ساز شود.

از دوست و فامیل خود که بپرسید، خواهید شنید که اطلاعات شناسنامه‌ای برخی آنها درست درج نشده یا به اصطلاح از قلم افتاده است، برای نمونه برخی زوجها از این گله دارند که نام یکی از آنها در شناسنامه دیگری به‌عنوان همسر ثبت نشده یا در برخی خانواده‌ها که فرزندان بیشتری دارند، نام برخی از فرزندان در شناسنامه مادر یا پدر از قلم افتاده است، هرچند که این اشتباه یا سهل‌انگاری‌ها در شناسنامه‌های افرادی که سن و سالی از آنها گذشته است، بیشتر به چشم می‌خورد و آنها به دلیل سن بالای خود به اشتباه تصور می‌کنند این از قلم افتادن‌ها برایشان ضرری ندارد، ولی این افراد باید بدانند که دیر یا زود به این نیاز پیدا می‌کنند که برای رفع این مشکل اقدام کنند. این درحالی است که برخی مواقع مانند انحصار وراثت دیگر صاحب شناسنامه زنده نیست که برای رفع مشکلی که گریبان فرزندان یا بازماندگان او را گرفته است دست به کار شود، بنابراین باید این نکات را جدی گرفت و برای رفع آنها دست به کار شد.

جلوی سوءاستفاده را بگیرید

شناسنامه در حقیقت سند هویت یک فرد است، زیرا اتفاقات مهم زندگی او در آن ثبت می‌شود، از تولد و ازدواج بگیرید تا طلاق و مرگ. عبدالصمد خرمشاهی، حقوقدان در این باره به جام‌جم می‌گوید: برای نمونه می‌توان به ازدواج اشاره کرد، طبق قانون شخصی که زنی را به عقد خود درمی‌آورد، مکلف است ازدواجش را در شناسنامه به ثبت برساند، اگر ثبت نکند مجازات دارد. در این باره قانون مشخص است و صراحت دارد.

به گفته خرمشاهی از شناسنامه می‌توان به اشکال مختلف سوءاستفاد کرد، مثلاً اگر مشخصات زوجه در شناسنامه ثبت نشود، مرد می‌تواند دوباره ازدواج کرده و برای زن دیگری هم مشکل‌ساز شود، چون امکان سوءاستفاده از اشتباهاتی که در مندرجات شناسنامه صورت می‌گیرد، متصور است و سابقه دارد. خرمشاهی ادامه می‌دهد: بعضی از این سوءاستفاده‌ها را قانونگذار جرم دانسته و نکاتی را هم در نظر گرفته که در شناسنامه قید شوند؛ یعنی یکسری موارد است که قانونگذار تکلیف کرده و یکسری را هم به عهده خود افراد گذاشته است تا اگر نواقصی وجود دارد، اعلام کنند و رفع اشتباه شود.

به گفته او این رفع اشتباه اگر به موقع انجام شود، مشکلات زیادی را بر طرف می‌کند، برای نمونه شخصی را در نظر بگیرید که وضع

مالی مناسبی دارد و در اثر یک حادثه فوت می‌کند، اگر او پنج فرزند داشته باشد که نام یکی از آنها در شناسنامه‌اش قید نشده باشد، این فرزند مشکلات زیادی پیدا می‌کند؛ زیرا باید به دادگاه برود و اثبات نسب کند.

خرمشاهی اضافه می‌کند: البته این شخص در پیچ‌وخم اداری هم گیر افتاده و خسارت مالی و معنوی زیادی می‌بیند.

خرمشاهی می‌گوید: سازمان ثبت احوال هم برای رفع این مشکل‌ها تصمیم‌های خوبی گرفته است برای نمونه تغییر نام و نام خانوادگی اکنون بدون نیاز به دادگاه در سازمان ثبت احوال انجام می‌شود. او ادامه می‌دهد: در این باره هرچه بیشتر اداره‌های ثبت احوال اختیار داشته باشند، بهتر و به‌نفع مردم است.

دستکاری شناسنامه برابر جعل است

اگر بخواهیم از برخی دیگر از اشتباه‌های شناسنامه‌ای حرف بزنیم باید به اطلاع ندادن به موقع ثبت واقعه فوت از سوی بستگان متوفی اشاره کنیم. بهمن مشایخی، معاون اداره کل اسناد هویتی سازمان ثبت احوال کشور درباره بروز اشتباه‌ها می‌گوید: شاید اطلاعات به ثبت احوال ارائه نشده یا اطلاعاتی که در اختیار آنها قرار داده‌اند ناخوانا بوده است؛ ولی آنچه که واضح است، این نکته است که افرادی که چنین مشکلاتی دارند، می‌توانند در اسرع وقت با مراجعه به اداره‌های ثبت احوال محل زندگی خود، خیلی سریع مشکل را بر طرف کنند.

به گفته مشایخی، این افراد نباید این کار را پشت گوش بیندازند؛ زیرا با ارائه اسناد به ثبت احوال خیلی راحت می‌توان این ایرادها را برطرف کرد.

آنهايي که برخی اطلاعات در شناسنامه‌شان درج نشده نباید خودشان این اطلاعات را در شناسنامه خود وارد کنند؛ زیرا مطابق قانون، این کار آنها جعل محسوب شده و شناسنامه یا سند هویتشان از درجه اعتبار ساقط می‌شود.

آدم، بی‌نشان نمی‌شود

شاید شنیده باشید که برخی، بعد از مدتی با مراجعه به دادگاه اعلام می‌کنند، قصد دارند نام فامیل خود را از شخصی که تا مدتی قبل تصور می‌کرده‌اند، فرزندشان است، پس بگیرند. عملی شدن این درخواست در صورت صحت آن نیاز به حکم دادگاه دارد. این مساله درباره افرادی که صاحب فرزندخوانده می‌شوند، دیده شده است. مشایخی در این باره می‌گوید: در صورت احراز از سوی دادگاه مبنی بر نفی ولد و نبود رابطه نسب مستند به دلایل علمی و شرعی دادگاه حکم به نفی ولی صادر می‌کند و ثبت احوال نسبت به تعیین نام خانوادگی آزاد (بلامعارض) اقدام می‌کند.

فامیل در ازدواج موقت

قانون، برای فرزندی که ازدواج پدر و مادر طفل به ثبت نرسیده باشد، نیز تدابیری اندیشیده است. مشایخی می‌گوید: در این صورت اعلام ولادت و امضای سند به طور مشترک به عهده پدر و مادر خواهد بود و هرگاه حضور پدر و مادر باهم در اعلام ولادت میسر نباشد، سند طفل با اعلام یکی از ابویین که مراجعه می‌کند و با قید نام کوچک طرف غایب تنظیم خواهد شد و اگر مادر اعلام کننده باشد، نام خانوادگی مادر به طفل داده می‌شود. اگر ازدواج زوجین به ثبت نرسیده باشد (ازدواج به صورت شرعی باشد) و مادر طفل نیز حضور نداشته باشد، پدر به عنوان ولی قانونی می‌تواند اعلام کننده ولادت فرزندش باشد، در این صورت نیاز به حکم دادگاه نبوده و سند هویتی طفل با نام خانوادگی پدر و تکمیل مشخصات ولی و ذکر نام کوچک مادر تنظیم می‌شود.

حذف نام همسر بعد از طلاق

هر وقت زن و مردی از یکدیگر طلاق بگیرند، می‌توانند نام و مشخصات یکدیگر را از شناسنامه خود حذف کنند. مشایخی در این باره می‌گوید: در صورتی که ازدواج زوجین به طلاق منجر شود و طلاق از نوع بائن غیرمدخوله باشد در این صورت ازدواج و طلاق قابل حذف است و در غیر این صورت با ازدواج و طلاق مجدد امکان حذف ازدواج و طلاق اولیه و درج آخرین واقعه وجود دارد.

مهدی آیینی / گروه جامعه